

Briuselis, 2019 m. liepos 3 d.
(OR. en)

8656/19

Tarpinstitucinė byla:
2018/0208(COD)

CODEC 970
JAI 416
INF 120
CADREFIN 216
FREMP 59
COPEN 174
DROIPEN 63
JUSTCIV 107
PE 209

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Teisingumo programos - Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2019 m. balandžio 15–18 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Pavelas SVOBODA (EPP, CZ) Teisės reikalų komiteto vardu ir Claude'as MORAESAS (S&D, UK) Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu pateikė Josepho WEIDENHOLZERIO (S&D, AT) ir Heidi HAUTALOS (Verts/ALE, FI) pranešimo dėl pirmiau nurodyto pasiūlymo pakeitimą (78 pakeitimas).

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2019 m. balandžio 17 d., plenarinėje sesijoje pasiūlymo 78 pakeitimas buvo priimtas (490 narių balsavo už, 120 – prieš, 42 susilaikė).

Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje ¹.

Pilka spalva nepažymėtos priede išdėstyto teksto dalys iš esmės – su nedideliais neatitikimais – atitinka bendrą sutarimą, pasiektą 2019 m. kovo 5 d. įvykusiame paskiausiam 8-osios Parlamento kadencijos (2014–2019 m.) laikotarpio trišalio dialogo posėdyje. Kai bus pasiektas susitarimas dėl viso teksto, šie neatitikimai turi būti pataisyti prieš Tarybai priimant savo poziciją.

Dėl pilka spalva pažymėto priede išdėstyto teksto šiame etape tarpinstitucinėse derybose dar nesusitarta.

¹ Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Teisingumo programa *I**

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Teisingumo programos (COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2018)0384),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 81 straipsnio 1 ir 2 dalis ir į 82 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0235/2018),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į Pirmininko 2019 m. sausio 25 d. laišką komitetų pirmininkams, kuriame išdėstyta Parlamento požiūris į daugiametės finansinės programos (DFP) sektorines programas po 2020 m.,
 - atsižvelgdamas į Tarybos 2019 m. balandžio 1 d. laišką Europos Parlamento pirmininkui, kuriame patvirtinamas teisėkūros institucijų per derybas pasiektas bendras sutarimas,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į bendrus Teisės reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimus ir į Biudžeto komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A8-0068/2019),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją³;
 2. primena savo 2018 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Kita DFP: Parlamento pozicijos dėl DFP po

² OL C 62, 2019 2 15, p. 178.

³ Ši pozicija pakeičia 2019 m. vasario 13 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P8_TA(2019)0097).

2020 m. rengimas“⁴; pakartoja, jog remia kultūros, švietimo, žiniasklaidos, jaunimo, sporto, demokratijos, pilietiškumo ir pilietinės visuomenės sričių programas, kurių Europos pridėtinė vertė aiškiai matoma ir kurios yra pelniusios ilgalaikį populiarumą tarp naudos gavėjų; pakartoja, kad stipresnę ir platesnio užmojo Sąjungą galima sukurti tik tuo atveju, jei jai bus skirta daugiau finansinių išteklių; todėl ragina nuolat teikti paramą įgyvendinamai politikai, didinti Sąjungos pavyzdinių programų išteklius ir numčius papildomą atsakomybę atitinkamai skirti papildomų finansinių išteklių;

3. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0075.

Europos Parlamento pozicija, priimta 2019 m. balandžio 17 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/... dėl Teisingumo programos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 82 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁵,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁶,

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje nustatyta, kad „Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybė, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė. 3 straipsnyje taip pat nustatyta, kad „Sąjungos tikslas – skatinti taiką, savo vertybes ir savo tautų gerovę“ ir, be kita ko, „ji gerbia turtingą savo kultūros ir kalbų įvairovę bei užtikrina, kad Europos kultūros paveldas būtų saugomas ir turtinamas“. Šios teisės ir vertybės turi būti toliau skatinamos ir įgyvendinamos, jomis turi dalytis piliečiai ir tautos visoje Sąjungoje ir jos turi būti Europos visuomenių pagrindas;

⁵ OL C 62, 2019 2 15, p. 178.

⁶ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija. Pilka spalva paryškintas tekstas, dėl kurio nebuvo susitarta per tarpinstitucines derybas.

- (2) *tos* teisės ir vertybės turi būti toliau **aktyviai puoselėjamos, saugomos**, skatinamos ir įgyvendinamos, jomis turi dalytis piliečiai ir tautos ■ ir jos turi būti **ES projekto** pagrindas, **nes menkesnė tų teisių ir vertybių apsauga kurioje nors valstybėje narėje gali turėti žalingą poveikį visai Sąjungai**. Todėl Sąjungos biudžete sukuriamas naujas Teisingumo, teisių ir vertybių fondas, kurį sudaro **Piliečių, lygybės**, teisių ir vertybių ir Teisingumo programos. Dabar, kai Europos visuomenėms kyla ekstremizmo, radikalizmo ir susiskaldymo pavojai **ir vis mažėja erdvės nepriklausomai pilietinei visuomenei**, kaip niekada svarbu skatinti, tvirtinti ir ginti teisingumą, teises ir ES vertybes: žmogaus teises, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę. Tai turės didelį tiesioginį poveikį politiniam, socialiniam, kultūriniam ir ekonominiam ES gyvenimui. Naujojo fondo dalimi tapsiančios **Teisingumo programos lėšomis bus toliau remiama Sąjungos teisingumo erdvės plėtra remiantis teisinės valstybės principu, teismų valdžios nepriklausomumu ir nešališkumu, abipusiu pripažinimu ir abipusiu pasitikėjimu, teise kreiptis į teismą ir tarpvalstybiniu bendradarbiavimu. Piliečių, lygybės**, teisių ir vertybių programoje bus sujungtos 2014–2020 m. Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1381/2013⁷, ir programa „Europa piliečiams“, nustatyta Tarybos reglamentu (ES) Nr. 390/2014⁸ (toliau – **ankstesnės programos**);
- (3) Teisingumo, teisių ir vertybių fondas ir jo dvi pagrindinės finansavimo programos ■ dėmesį skirs žmonėms ir subjektams, kurie padeda užtikrinti mūsų bendrų vertybių, **lygybės**, teisių ir turtingos įvairovės gyvybingumą. Pagrindinis tikslas – puoselėti ir palaikyti teisėmis grindžiamą, lygią, **atvirą, pliuralistinę**, įtraukią ir demokratinę visuomenę. Tai, be kita ko, **kaip pagrindinį suinteresuotąjį subjektą**, apima dinamišką **ir galių turinčią** pilietinę visuomenę, skatinančią žmonių demokratinį, pilietinį ir socialinį dalyvavimą bei puoselėjančią turtingą Europos visuomenės įvairovę, ■ grindžiamą mūsų **bendromis vertybėmis**, istorija ir atmintimi. **Europos Sąjungos** sutarties ■ 11 straipsnyje **reikalaujama**, kad **Sąjungos** institucijos **palaikytų atvirą, skaidrų ir nuolatinį dialogą su pilietine visuomene** ir atitinkamomis priemonėmis **suteiktų** piliečiams ir atstovaujamosioms

⁷ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013, kuriuo nustatoma Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 62).

⁸ 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. laikotarpio programa „Europa piliečiams“ (OL L 115, 2014 4 17, p. 3).

asociacijoms galimybę skelbti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keistis;

- (4) Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatyta, kad sukurama laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės bei skirtingos valstybių narių teisinės sistemos ir tradicijos. ***Teisinės valstybės principo, pagrindinių teisių ir demokratijos Sąjungoje paisymas ir skatinimas yra būtina visų Sutartyse įtvirtintų teisių ir pareigų vykdymo, taip pat žmonių pasitikėjimo Sąjunga užtikrinimo sąlyga. Tai, kaip teisinės valstybės principas įgyvendinamas valstybėse narėse, atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant valstybių narių ir jų teisinių sistemų tarpusavio pasitikėjimą.*** Tuo tikslu Sąjunga gali patvirtinti priemones, kad plėtotų teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose **■**. Toliau kuriant Europos teisingumo erdvę, ***visais lygmenimis turėtų būti užtikrinta ir skatinama***, kad būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi bendrųjų principų ir vertybių, pavyzdžiui, nediskriminavimo ***ir vienodo požiūrio visais Chartijos 21 straipsnyje išvardytais pagrindais, solidarumo***, visiems veiksmingos teisės kreiptis į teismą, teisinės valstybės, ***demokratijos*** ir tinkamai veikiančios teismų sistemos;
- (5) finansavimas turėtų išlikti viena iš svarbių priemonių siekiant sėkmingai įgyvendinti Sutartyse nustatytus plataus užmojo tikslus. Jie turėtų būti pasiekti, be kita ko, sukuriant lanksčią ir veiksmingą Teisingumo programą, kuri turėtų padėti planuoti ir įgyvendinti šiuos tikslus. ***Programa turėtų būti įgyvendinama naudotojui palankiu būdu (t. y. taikant naudotojams palankią paraiškų teikimo ir ataskaitų teikimo tvarką) ir ja turėtų būti siekiama užtikrinti subalansuotą geografinę aprėptį. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas programos prieinamumui visų rūšių paramos gavėjams;***
- (6) siekdama ***visiems*** palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sąjunga turi patvirtinti priemones, susijusias su teisminių bendradarbiavimu civilinėse ir baudžiamosiose bylose ir pagrįstas nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimu, kuris nuo 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tamperės Europos Vadovų Tarybos laikomas kertiniu teisminio bendradarbiavimo Sąjungoje akmeniu. Tarpusavio pripažinimo principas reikalauja, kad tarp valstybių narių būtų pasiektas aukštas tarpusavio pasitikėjimo lygis. Siekiant palengvinti tarpusavio pripažinimą ir skatinti tarpusavio pasitikėjimą, priimtose valstybių narių įstatymų derinimo keliose srityse priemonės. Be to, siekiant užtikrinti ekonomikos augimą ***ir tolesnę integraciją***, būtina gerai veikianti teisingumo erdvė, kurioje būtų panaikintos tarpvalstybinio teismo proceso ir teisės kreiptis į teismą sprendžiant tarpvalstybinius klausimus kliūtys.

Tinkamai veikianti Europos teisingumo ir veiksmingų, nepriklausomų ir kokybiškų nacionalinių teisės sistemų erdvė ir didesnis tarpusavio pasitikėjimas taip pat būtinas klestinčiai vidaus rinkai ir bendrų Sąjungos vertybių puoselėjimui;

- (6a) *teisę į teisingumą turėtų visų pirma sudaryti teisė kreiptis į teismus, teisė naudotis alternatyviais ginčų sprendimo metodais, taip pat teisė kreiptis į valstybės tarnautojus, kurie teisės aktais yra įpareigoti teikti šalims nepriklausomas ir nešališkas teisinės konsultacijas;*
- (7) *visiškas* teisinės valstybės principo laikymasis *ir jo propagavimas* yra labai svarbūs siekiant užtikrinti tvirtą abipusį pasitikėjimą teisingumo ir vidaus reikalų srityje, o ypač tarpusavio pripažinimu pagrįstą veiksmingą teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Teisinė valstybė yra viena iš ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų bendrų vertybių, o ES sutarties 19 straipsnio 1 dalyje ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje numatytas veiksmingos teisminės apsaugos principas yra konkreti teisinės valstybės išraiška. Teisinės valstybės skatinimas remiant pastangas didinti nacionalinių teisingumo sistemų nepriklausomumą, *skaidrumą, atskaitomybę*, kokybę ir veiksmingumą didina tarpusavio pasitikėjimą, kuris yra būtinas teisminiam bendradarbiavimui civilinėse ir baudžiamosiose bylose. *Teisėjų nepriklausomumas ir nešališkumas yra viena iš esminių teisės į teisingą bylos nagrinėjimą dalių ir sudaro Europos vertybių apsaugos pagrindą. Be to, veiksmingos teisingumo sistemos su pagrįstais procesinių veiksmų terminais užtikrina teisinį tikrumą visoms suinteresuotoms šalims;*
- (8) vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 2 dalies h punktu ir 82 straipsnio 1 dalies c punktu, Sąjunga remia teisėjų ir teisminių institucijų darbuotojų mokymą kaip priemonę, kuria siekiama gerinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose, grindžiamą nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Teisingumo srities specialistų mokymas yra svarbi priemonė, padedanti plėtoti bendrą supratimą, kaip geriausia *įgyvendinti ir* puoselėti teisinės valstybės principą *ir pagrindines teises*. Ja prisidedama prie Europos teisingumo erdvės kūrimo, sukuriant bendrą valstybių narių teisingumo srities specialistų teisminę kultūrą. Labai svarbu užtikrinti, kad teisė Sąjungoje būtų taikoma *nediskriminuojant*, teisingai ir nuosekliai, o teisingumo srities specialistų tarpusavio pasitikėjimas *ir supratimas* tarpvalstybinėse bylose būtų abipusis. Pagal Programą remiama mokymo veikla turėtų būti grindžiama patikimu mokymo poreikių vertinimu, moderniausių mokymo metodų taikymu, taip pat apimti

skirtingų valstybių narių teisingumo srities specialistų tarpvalstybinio pobūdžio renginius, aktyvų mokymąsi bei tinklų kūrimo elementus ir būti tvari. ***Tokia veikla turėtų apimti mokymą teisinės terminologijos, civilinės ir baudžiamosios teisės, pagrindinių teisių, abipusio pripažinimo ir procesinių garantijų srityse. Ji turėtų apimti teisėjams, advokatams ir prokurorams skirtus mokymo kursus apie problemas ir kliūtis, su kuriais susiduria dažnai diskriminaciją patiriantys arba pažeidžiamoje padėtyje esantys žmonės, kaip antai moterys, vaikai, mažumos, LGBTQI asmenys, neįgalieji, smurto dėl lyties, smurto šeimoje arba artimoje aplinkoje ir kitų formų tarpasmeninio smurto aukos. Šie mokymo kursai turėtų būti rengiami tiesiogiai įtraukiant tokiems asmenims atstovaujančias arba juos remiančias organizacijas ir, kai įmanoma, tokiems asmenims dalyvaujant. Atsižvelgiant į tai, kad moterų teisėjų aukščiausiuose postuose yra mažuma, teisėjos, prokurorės ir kitos teisės specialistės turėtų būti skatinamos dalyvauti mokymo veikloje;***

- (8a) ***šiuo reglamente sąvoka „teisėjai ir teisminių institucijų darbuotojai“ turėtų būti aiškinama plačiai, kaip apimanti teisėjus, prokurorus, teismų ir prokuratūrų darbuotojus, taip pat kitus su teismų sistema susijusius arba kitaip teisingumo vykdyme dalyvaujančius teisingumo srities specialistus, neatsižvelgiant į jų nacionalinę apibrėžtį, teisinį statusą ir jų vidaus darbo tvarką, pavyzdžiui, teisininkus, notarus, antstolius ar teisėsaugos pareigūnus, nemokumo specialistus, mediatorius, teismo vertėjus žodžiu ir raštu, teismo ekspertus, kalėjimų personalą, probacijos pareigūnus;***
- (9) teisėjų mokymo veikloje gali dalyvauti įvairūs subjektai, pavyzdžiui, valstybių narių teisinės, teisminės ir administracinės institucijos, akademinės įstaigos, nacionalinės įstaigos, atsakingos už teisėjų mokymą, Europos lygio mokymo organizacijos ar tinklai arba Sąjungos teisės teismų koordinatorių tinklai. Įstaigos ir subjektai, užtikrinantys bendrą Europos interesą teisėjų mokymo srityje, pavyzdžiui, Europos teisėjų mokymo tinklas (ETMT), Europos teisės akademija (ETA), Europos teismų tarybų tinklas, Europos Sąjungos valstybių tarybų ir aukščiausiųjų administracinių teismų asociacija, Europos Sąjungos aukščiausiųjų teismų pirmininkų tinklas (RPCSJUE) ir Europos viešojo administravimo institutas, turėtų toliau atlikti savo vaidmenį propaguojant išties Europos masto mokymo programas teisėjams ir teismų darbuotojams, ir todėl jiems galėtų būtų teikiama atitinkama finansinė parama laikantis Komisijos pagal šį reglamentą priimamose ■ darbo programose nustatytų procedūrų ir kriterijų;

- (10) pagal šią programą turėtų būti remiama ETMT, kuris yra svarbus teisėjų mokymo subjektas, metinė darbo programa. ETMT padėtis yra išskirtinė, nes tai vienintelis Sąjungos lygmens tinklas, vienijantis valstybių narių teisėjų mokymo įstaigas. Jis turi unikalią galimybę organizuoti visų valstybių narių naujų ir patyrusių teisėjų ir prokurorų mainus ir koordinuoti nacionalinių teisėjų mokymo įstaigų darbą organizuojant mokymo veiklą Sąjungos teisės srityje ir skatinant gerą mokymo praktiką. ETMT taip pat ekonomiškai efektyviai užtikrina aukščiausios kokybės mokymo veiklą Sąjungos lygmeniu. Be to, jo veikloje stebėtojų teisėmis dalyvauja šalių kandidačių teisėjų mokymo įstaigos. ***ETMT metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikta informacija apie mokymą, suskirstytą ir pagal darbuotojų kategorijas;***
- (11) Programos priemonėmis turėtų būti remiamas tvirtesnis teismo sprendimų ir nuosprendžių ***civilinėse ir baudžiamosiose bylose*** tarpusavio pripažinimas, ***valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas*** ir būtinas teisės aktų derinimas, kuris palengvins visų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą, ***taip pat ir elektroninėmis priemonėmis***. ***Ja taip pat turėtų būti remiama teisminė*** asmens teisių civilinėse ir komercinėse bylose ***apsauga***. Be to, Programa turėtų paskatinti ■ didesnę civilinės teisės konvergenciją, kuri padės pašalinti kliūtis geram ir veiksmingam teisminių ir neteisminių procedūrų veikimui, naudingam visoms civilinio ginčo šalims. Galiausiai, siekiant prisidėti prie veiksmingo Sąjungos teisės aktų dėl teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose vykdymo užtikrinimo ir praktinio taikymo, Programa turėtų būti remiamas Tarybos sprendimu 2001/470/EB įsteigto Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose veikimas. ***Baudžiamosiose bylose Programa turėtų padėti skatinti ir įgyvendinti sprendimų ir nutarčių pripažinimo visoje Sąjungoje taisykles ir tvarką. Ji turėtų sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui ir padėti šalinti gero bendradarbiavimo ir abipusio pasitikėjimo kliūtis. Be to, Programa turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos visiems veiksmingai naudotis teise kreiptis į teismą, skatinant ir remiant nusikaltimų aukų teises ir procesines įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamosiose bylose;***
- (12) pagal ES sutarties 3 straipsnio 3 dalį, Chartijos 24 straipsnį ir 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją Programa turėtų remti vaiko teisių apsaugą ir turėtų integruoti vaiko teisių propagavimą įgyvendinant visus savo veiksmus. ***Šiuo tikslu ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama veiksams, kurių imamasi siekiant apsaugoti vaikų teises civilinėje ir baudžiamojoje teisenoje, įskaitant kartu su tėvais įkalinimo įstaigoje esančių vaikų, įkaltų tėvų vaikų ir vaikų, kurie yra įtariamieji arba kaltinamieji baudžiamosiose bylose, apsaugą;***

- (13) 2014–2020 m. Programa sudarė galimybę organizuoti mokymo veiklą Sąjungos teisės klausimais, visų pirma susijusių su Chartijos taikymo sritimi ir taikymu, skirtą teisėjams ir kitiems praktikuojantiems teisininkams. 2017 m. spalio 12 d. išvadose dėl Chartijos taikymo 2016 m. Taryba priminė, kad svarbu didinti informuotumą apie Chartijos taikymą, įskaitant politikos formuotojų, praktikuojančių teisininkų ir pačių teisių turėtojų informuotumą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Todėl, siekiant nuosekliai integruoti pagrindines teises, būtina teikti finansinę paramą informuotumui didinti kitoms valdžios institucijoms nei teisminės institucijos ir praktikuojantys teisininkai;
- (14) pagal SESV 67 straipsnį Sąjunga sukuria laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės, o tai padeda užtikrinti **visų asmenų** teise kreiptis į teismą **nepatiriant diskriminacijos**. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai naudotis teise kreiptis į teismą ir skatinti tarpusavio pasitikėjimą, kuris yra būtinas geram laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės veikimui, būtina teikti finansinę paramą kitų institucijų nei **vietos, nacionalinio ar regioninio lygmens** teisminės institucijos ir praktikuojančių teisininkų, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų, padedančių siekti šių tikslų, veiklai. **Visų pirma reikėtų remti veiksmus, kuriais diskriminaciją patiriantiems arba pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims sudaromos sąlygos veiksmingai ir lygiomis teisėmis kreiptis į teismą. Svarbu remti pilietinės visuomenės organizacijų vykdomą rėmimo veiklą, kaip antai, tinklų kūrimą, bylinėjimąsi, kampanijų rengimą, komunikaciją ir kita su priežiūra susijusių veiklą. Šioje srityje svarbus vaidmuo tenka ir teisingumo srities specialistams, susijusiems su teisminėmis institucijomis ir dirbantiems pilietinės visuomenės organizacijose;**
- (15) pagal SESV 8 ir 10 straipsnius, **visa pagal Programą vykdoma veikla** turėtų būti remiamas **lyčių aspekto integravimas** ir kovos su diskriminacija tikslų **integravimas**. **JT NTK taip pat patvirtinama teisė į visišką veiksnumą ir teisė kreiptis į teismą neįgaliesiems. Atliekant tarpinį ir galutinį programos vertinimą turėtų būti aptartas poveikis lytims, kad būtų galima įvertinti, koku mastu Programa prisideda prie lyčių lygybės, ir įvertinti, ar Programa nedaro nenumatyto neigiamo poveikio lyčių lygybei. Atsižvelgiant į tai ir į skirtingą su konkrečiais Programos tikslais susijusios veiklos pobūdį ir mastą, bus svarbu, kad surinkti pavieniai duomenys, kai tik įmanoma, būtų suskirstyti pagal lytį. Taip pat svarbu teikti informaciją pareiškėjams apie tai, kaip atsižvelgti į lyčių lygybę, įskaitant informaciją apie lyčių aspekto integravimo priemonių, pvz., biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą, naudojimą ir, jei reikia, poveikio lytims vertinimą. Į lyčių**

pusiausvyrą reikėtų atsižvelgti konsultuojantis su ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais;

- (15a) *visa pagal Programą vykdoma veikla, kai tinkama, taip pat turėtų būti remiamos ir saugomos nukentėjusiųjų teisės ir civilinėse, ir baudžiamosiose bylose. Tuo tikslu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas geresniam įvairių Sąjungos priemonių, skirtų nukentėjusiųjų apsaugai, ir veiksmų, kurių tikslas – keitimasis geriausia patirtimi tarp teismų ir praktikuojančių teisininkų, dirbančių su smurto atvejais, įgyvendinimui ir koordinavimui. Programa taip pat turėtų būti remiamas kolektyvinio teisių gynimo priemonių žinių ir naudojimo gerinimas;*
- (16) veiksmams, kuriems taikomas šis reglamentas, turėtų būti prisidedama prie Europos teisingumo erdvės sukūrimo, **teisinės sistemos nepriklausomumo ir veiksmingumo didinimo**, tarpvalstybinio bendradarbiavimo stiprinimo ir tinklų kūrimo, **valstybių narių teisminių institucijų tarpusavio pasitikėjimo stiprinimo** ir prie to, kad būtų tinkamai, darniai ir nuosekliai taikoma Sąjungos teisė. Finansavimo veikla taip pat turėtų prisidėti prie bendro Sąjungos vertybių supratimo, teisinės valstybės, geresnių žinių apie Sąjungos teisę ir politiką, padėti dalytis praktine patirtimi ir geriausia patirtimi naudojant visų susijusių suinteresuotųjų šalių teismo bendradarbiavimo priemones, taip pat padėti kurti **ir skatinti** sąveikius skaitmeninius sprendimus, prisidedančius prie sklandaus ir veiksmingo tarpvalstybinio bendradarbiavimo, ir turėtų suteikti tvirtą analitinį pagrindą Sąjungos teisės ir politikos kūrimui, vykdymui ir tinkamam **supratimui ir** įgyvendinimui remti. Sąjungos intervencija leidžia vykdyti šią veiklą nuosekliai visoje Sąjungoje ir prisideda prie masto ekonomijos. Be to, Sąjunga gali geriau spręsti tarpvalstybinio pobūdžio klausimus nei pavienės valstybės narės, ir suteikti europinę platformą tarpusavio mokymuisi **ir keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais**;
- (16a) *įgyvendinant Programą taip pat turėtų būti prisidedama prie valstybių narių bendradarbiavimo stiprinimo tais atvejais, kai Sąjungos teisė turi išorės aspektą, ir atsižvelgiant į išorines pasekmes, gerinti galimybes kreiptis į teismą ir padėti spręsti teismines ir procedūrines problemas;*
- (17) Komisija turėtų užtikrinti bendrą nuoseklumą, papildomumą ir sinergiją su Sąjungos įstaigų, biurų ir agentūrų, pavyzdžiui, Eurojusto, **Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA)**, „eu-LISA“ ir Europos prokuratūros, darbu, ir turėtų įvertinti kitų nacionalinių ir tarptautinių subjektų darbą srityse, kuriose taikoma Programa;

- (18) būtina užtikrinti visų pagal *Teisingumo programą* vykdomų veiksmų ir veiklos *perspektyvumą ir matomumą, pagrindinį Europos pridėtinės vertės ir patikimo finansų valdymo principą juos įgyvendinant*, jų papildomumą valstybių narių veiklai ir jų derėjimą su kita Sąjungos veikla. Siekiant užtikrinti veiksmingą *ir veiklos rezultatais pagrįstą* Sąjungos bendrojo biudžeto lėšų paskirstymą, turėtų būti siekiama finansavimo programų, kuriomis remiamos glaudžiai susijusios politikos sritys, nuoseklumo, papildomumo ir sinergijos, visų pirma Teisingumo, teisių ir vertybių fondo programų, taigi kartu su Teisių ir vertybių programa, taip pat tarp Programos ir Bendrosios rinkos programos, Sienų valdymo ir Saugumo, visų pirma Prieglobsčio ir migracijos (PMIF) ir Vidaus saugumo fondų, Strateginės infrastruktūros, visų pirma Skaitmeninės Europos programos, „*Europos socialinio fondo* +“, programos „Erasmus +“, Bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos, Pasirengimo narystei pagalbos priemonės ir LIFE reglamento⁹. *Teisingumo programos įgyvendinimas turėtų nedaryti poveikio Sąjungos teisės aktams ir politikos priemonėms, susijusiems su Sąjungos biudžeto apsauga tais atvejais, kai esama visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų, ir šie aktai ir priemonės turėtų papildyti Teisingumo programos įgyvendinimą;*
- (19) šiame reglamente nustatomas Teisingumo programos finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta [nuorodą reikėtų atitinkamai patikslinti pagal naująją tarpinstitucinį susitarimą: 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo¹⁰ 17 punkte];
- (19a) *mechanizmai, kuriais užtikrinamas Sąjungos finansavimo politikos ir Sąjungos vertybių ryšys, turėtų būti dar labiau patobulinti, kad Komisija galėtų pasiūlyti Tarybai pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybei narei skirtus išteklius perskirti Programai, kai tai valstybei narei taikomos procedūros, susijusios su Sąjungos vertybėmis. Visapusiškas Sąjungos demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas turėtų užtikrinti nuolatinę ir vienodą visų valstybių narių peržiūrą, kad būtų gauta informacija, kurios reikia siekiant aktyvuoti priemones, susijusias su visuotiniais Sąjungos vertybių*

⁹ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 185).

¹⁰ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

laikymosi trūkumais tose valstybėse narėse. Siekiant užtikrinti vienodą įgyvendinimą ir atsižvelgiant į nustatomų priemonių finansinio poveikio mastą, Tarybai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai ir ji turėtų imtis veiksmų remdamasi Komisijos pasiūlymu. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas priimti sprendimus, reikalingus rezultatų veiksmams užtikrinti, turėtų būti taikoma atvirkštinės kvalifikuotos balsų daugumos taisyklė;

- (20) šiai programai taikomas Reglamentas (ES, Euratomas) [the new FR] (toliau – Finansinis reglamentas). Jame nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu vykdymu, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;
- (21) finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai pagal šį reglamentą turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir gauti rezultatų, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą, *atitinkamų suinteresuotųjų šalių ir tikslinių paramos gavėjų pajėgumus* ir numatomą reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti vienkartinės išmokas, fiksuotąsias normas ir vieneto įkainius, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje;
- (22) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹¹, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹², Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹³ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁴ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant *visišką Programos finansavimo ir atrankos procedūrų skaidrumą*, pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma

¹¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) **turėtų** atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra **turėtų** tirti sukčiavimo ir kitų nusikalstamų veikų atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁵, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (23) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose pagal EEE susitarime nustatytą bendradarbiavimo sistemą, pagal kurią dalyvavimas įgyvendinant šias programas nustatomas pagal tą susitarimą priimamą sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remdamosi kitomis teisinėmis priemonėmis. Tam, kad šiuo reglamentu būtų suteiktos reikiamos teisės ir prieiga atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, **žmogaus teisių įstaigoms ir tinklams, įskaitant nacionalines institucijas, atsakingas už žmogaus teisių apsaugą kiekvienoje valstybėje narėje, įstaigoms ir tinklams, atsakingiems už nediskriminavimo ir lygybės politiką, ombudsmenams, Europos pagrindinių teisių agentūrai (FRA), Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus ir stiprinti savo sąveiką ir bendradarbiavimą, turėtų būti įtraukta konkreti nuostata. Joje taip pat turėtų būti leidžiama dalyvauti trečiosioms šalims, ypač kai jų dalyvavimas padeda siekti Programos tikslų, atkreipiant dėmesį į tai, ar laikomasi tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendrųjų principų ir sąlygų, nustatytų atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose;**
- (24) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Šiomis

¹⁵ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

Finansiniame reglamente nustatytais taisyklėmis visų pirma reglamentuojama biudžeto nustatymo ir įgyvendinimo dotacijomis, viešaisiais pirkimais, apdovanojimais ir netiesioginiu vykdymu procedūra ir numatoma su finansais susijusių asmenų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis – būtina patikimo finansų valdymo ir veiksmingo ES finansavimo sąlyga;

- (24a) *pasiūlymu dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos biudžeto apsaugos esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų siekiama suteikti Sąjungai priemonių, kad ji galėtų geriau apsaugoti savo biudžetą, kai teisinės valstybės principo trūkumai kenkia ar gali pakenkti patikimam finansų valdymui ar Sąjungos finansiniams interesams. Jis turėtų papildyti Teisingumo programą, kurios vaidmuo yra kitoks, t. y. toliau remti Europos teisingumo erdvės, kuri grindžiama teisinės valstybės principu ir tarpusavio pasitikėjimu, kūrimą ir užtikrinti, kad žmonės galėtų naudotis savo teisėmis;*
- (25) pagal [nuorodą reikėtų atitinkamai patikslinti pagal naująjį sprendimą dėl užjūrio šalių bei teritorijų: Tarybos sprendimo 2013/755/ES¹⁶ 94 straipsnį] užjūrio šalyse bei teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi. **Programa labai svarbu užtikrinti, kad tokie asmenys ir subjektai būtų pakankamai informuoti apie jų teisę gauti finansavimą;**
- (25a) **Programa turėtų būti prisidedama prie Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimo siekti darnaus vystymosi tikslų įvykdymo, atsižvelgiant į jų svarbą ir aktualumą;**
- (26) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su klimato kaita, vadovaujantis Sąjungos įsipareigojimu įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, Programa padės integruoti klimato srities veiksmus ir prisidės prie siekio skirti 25 proc. ES biudžeto išlaidų veiklai, kuria siekiama su klimatu susijusių tikslų. Rengiant ir įgyvendinant Programą bus nustatyti atitinkami veiksmai, kurie bus dar kartą vertinami atliekant laikotarpio vidurio vertinimą;

¹⁶ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

- (27) vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 dalimis, reikia įvertinti šią Programą remiantis informacija, surinkta laikantis specialių stebėsenos reikalavimų, tačiau drauge vengiant pernelyg didelio reguliavimo ir administracinės naštos, visų pirma valstybėms narėms. Šie reikalavimai, prireikus, kaip Programos poveikio vietoje vertinimo pagrindą gali apimti išmatuojamus rodiklius;
- (28) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti su rodikliais susijusius aktus, kaip nustatyta 12 ir 14 straipsniuose ir II priede. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (29) Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011¹⁷;
- (30) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (31) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, Airija [(data) raštu] pranešė pageidaujanti dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą, ARBA
- pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir

¹⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,]

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma Teisingumo programa (toliau – Programa).

Jame nustatomi Programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. „teisėjai ir teisminių institucijų darbuotojai“ – teisėjai, prokurorai ir teismų *bei prokuratūrų* darbuotojai, taip pat kiti su teismų sistema susiję teisingumo srities specialistai ■ .

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – prisidėti prie tolesnės teisine valstybe, *įskaitant teismų nepriklausomumą ir nešališkumą*, tarpusavio pripažinimu ir pasitikėjimu *bei teisminiu bendradarbiavimu* grindžiamos Europos teisingumo erdvės plėtos, *tokiu būdu taip pat padedant stiprinti demokratiją, teisinę valstybę ir pagrindines teises*.
2. Programa siekiama šių konkrečių tikslų ■ :
 - a) palengvinti ir remti teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose ir skatinti teisinę valstybę, *teismų nepriklausomumą ir nešališkumą*, be kita ko,

remiant pastangas didinti nacionalinių teisingumo sistemų veiksmingumą ir užtikrinti **veiksmingą** sprendimų vykdymą;

- b) remti ir skatinti teisėjų mokymą, siekiant puoselėti bendrą teisinę, teisminę ir teisinės valstybės kultūrą, **taip pat nuoseklų ir veiksmingą šiai programai svarbių Sąjungos teisinių priemonių įgyvendinimą**;
- c) sudaryti visiems **veiksmingas ir nediskriminacines galimybes** naudotis teise kreiptis į teismą ir užtikrinti veiksmingą teisių gynimą, be kita ko, elektroninėmis priemonėmis (*e. teisingumas*), skatinant veiksmingas civilines ir baudžiamąsias procedūras ir skatinant bei remiant **visų** nusikaltimų aukų teises, taip pat procesines įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamosiose bylose.

3a straipsnis

Aspektų integravimas

Įgyvendinant visus Programos veiksmus, siekiama skatinti lyčių lygybę, paisyti vaiko teisių, be kita ko, laikantis vaiko interesus atitinkančio saugumo principo, užtikrinant nukentėjusiųjų apsaugą ir veiksmingai taikant lygių teisių ir nediskriminavimo visais Chartijos 21 straipsnyje išvardytais pagrindais principą, kaip numatyta pagal Chartijos 51 straipsnį ir paisant jame nustatytų ribų.

4 straipsnis

Biudžetas

1. **Pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 17 punktą [nuoroda turi būti atitinkamai atnaujinta pagal naująjį tarpinstitucinį susitarimą], Programos įgyvendinimo 2021–2027 m. finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis biudžeto valdymo institucijai metinės biudžeto procedūros metu, yra 316 000 000 EUR 2018 m. kainomis (356 000 000 EUR dabartinėmis kainomis).**
2. 1 dalyje nurodyta suma gali būti panaudota teikiant Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.

2a. Su lyčių lygybės skatinimu susijusiems veiksmams skirtas biudžetas nurodomas kasmet.

3. Nedarant poveikio Finansiniam reglamentui, veiksmų, susijusių su projektais, įtrauktais į pirmąją darbo programą, išlaidos gali būti tinkamos finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.
4. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai valstybių narių **arba Komisijos** prašymu gali būti perskirti Programai. Komisija tuos išteklius naudoja tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punktą **■**. Kai įmanoma, tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės labui.

5 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

- a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytais sąlygomis;
- b) stojančiosios šalys, kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- d) kitos trečiosios valstybės, konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytais sąlygomis, jeigu susitarimas:
- užtikrina tinkamą trečiosios valstybės, dalyvaujančios Sąjungos programose, įmokų ir naudos pusiausvyrą;
 - nustato dalyvavimo programose sąlygas, įskaitant finansinių įnašų į atskiras programas ir jų administracinių išlaidų apskaičiavimą. Pagal [naujojo Finansinio reglamento] [21 straipsnio 5 dalį] šie įnašai sudaro asignuotąsias pajamas;

- nesuteikia trečiajai valstybei sprendimų priėmimo įgaliojimų programos atžvilgiu;
- užtikrina Sąjungos teises užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti jos finansinius interesus.

6 straipsnis

ES finansavimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento **62 straipsnio** 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis, taikant netiesioginio valdymo principą.
2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas.
3. Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos Reglamento XXX [po Reglamento dėl garantijų fondo priimto teisės akto] [X straipsnio] nuostatos.

7 straipsnis

Veiksmų rūšys

Pagal šį reglamentą gali būti finansuojami veiksmai, kuriais prisidedama prie 3 straipsnyje nurodyto konkretaus tikslo įgyvendinimo. Visų pirma reikalavimus gauti finansavimą atitinka I priede išvardytos veiklos rūšys.

II skyrius

DOTACIJOS

8 straipsnis

Dotacijos

Programos dotacijos skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.

9 straipsnis

Kaupiamasis [, papildomas] ir mišrus finansavimas

1. Veiksmui, kuriam skirtas Programos įnašas, taip pat gali būti skirtas kitos Sąjungos programos įnašas, įskaitant lėšas, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, jei tais įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos. [Kaupiamasis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, o skirtingų Sąjungos programų parama gali būti apskaičiuojama proporcingai].
2. Jei pagal Programą ir fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, nurodytus Reglamento (ES) XX [BNR] 1 straipsnyje, bendra finansinė parama teikiama vienam veiksmui, tas veiksmas įgyvendinamas pagal šiame reglamente nustatytas taisykles, įskaitant neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo taisykles.
3. Gali būti nustatyti veiksmai, tinkami finansuoti pagal Programą ir atitinkantys antroje pastraipoje nurodytas sąlygas, kad juos būtų galima finansuoti fondų lėšomis pagal pasidalijamojo valdymo principą. Šiuo atveju taikomos bendro finansavimo normos ir tinkamumo finansuoti taisyklės, numatytos šiame reglamente.

Pirmoje pastraipoje nurodyti veiksmai turi atitikti visas šias sąlygas:

- a) jie buvo įvertinti pagal Programą paskelbtame kvietime teikti pasiūlymus;
- b) jie atitinka būtiniausius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;
- c) pagal šį kvietimą teikti pasiūlymus jie negali būti finansuojami dėl biudžeto apribojimų.

Veiksmus įgyvendina Reglamento (ES) [XX] [BNR] [65] straipsnyje nurodyta vadovaujančioji institucija pagal tame reglamente nustatytas taisykles ir konkrečioms fondams skirtas taisykles, įskaitant finansinių pataisų taisykles.“

10 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Be Finansinio reglamento [197 straipsnyje] nustatytų kriterijų, taikomi 2 ir 3 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.
2. Reikalavimus atitinka šie subjektai:

- a) teisės subjektai, įsisteigę bet kurioje iš šių šalių:
- valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje;
 - Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje;
- b) teisės subjektas, įsteigtas pagal Sąjungos teisę, ar tarptautinė organizacija.
3. ***Programa remiamos Europos teisėjų mokymo tinklo išlaidos, susijusios su jo nuolatine darbo programa, ir visos veiklos dotacijos tuo tikslu skiriamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, kaip numatyta Finansiniame reglamente.***

III SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, KONTROLĖ

11 straipsnis

Darbo programa

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas.
2. Komisija darbo programą priima *deleguotuoju* aktu. Tas *deleguotasis* aktas priimamas laikantis 14 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

12 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, kuriais grindžiama Programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų konkrečių tikslų, ataskaita, pateikti II priede.
2. Siekiant veiksmingai įvertinti Programos įgyvendinimo pažangą, padarytą siekiant jos tikslų, Komisijai pagal 14 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais sukurama stebėsenos bei vertinimo sistema, be kita ko, keisti II priedą, kad prireikūs rodikliai būtų peržiūrėti ir (arba) papildyti.
3. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams ir valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

13 straipsnis

Vertinimas

1. Vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.
2. Tarpinis Programos vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Programos įgyvendinimo pradžios.
3. Baigiant įgyvendinti Programą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

14 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 12 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2027 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 12 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 12 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei

Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

15 straipsnis

Sjungos finansinių interesų apsauga

Kai trečioji valstybė dalyvauja Programoje, kaip nustatyta sprendime, priimtame pagal tarptautinį susitarimą, arba kitoje teisinėje priemonėje, trečioji valstybė suteikia reikiamas teises ir prieigą atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, numatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų.

IV skyrius

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su Programa ir jos veiksmiais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011, *jam padeda atitinkamos pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių organizacijos. Komiteje užtikrinama lyčių pusiausvyra ir tinkamas atstovavimas mažumų ir kitoms atskirtoms grupėms.*
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

18 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui pagal Reglamentą Nr. 1382/2013, kuris toliau taikomas tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami.

2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal ankstesnę programą pagal Reglamentą (ES) Nr. 1382/2013, prie šios Programos.
3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas pagal Sutartį privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

I PRIEDAS

Programos veikla

Bendri ir konkretūs 3 straipsnio ■ nurodyti Programos tikslai bus įgyvendinami visų pirma remiant šią veiklą:

1. informuotumo didinimo, informacijos sklaidos, siekiant pagerinti žinias apie Sąjungos politiką ir Sąjungos teisę, įskaitant materialinę ir procesinę teisę, teismo bendradarbiavimo priemones, susijusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, taip pat lyginamąją teisę ir Europos bei tarptautinius standartus, **įskaitant žinias apie įvairių teisės sričių sąveiką**;
2. tarpusavio mokymosi, suinteresuotosioms šalims keičiantis gerąja patirtimi, siekiant pagerinti žinias ir tarpusavio supratimą apie civilinę ir baudžiamąją teisę bei valstybių narių teisinės ir teismų sistemas, įskaitant teisinės valstybės principą **ir teisę kreiptis į teismą**, taip pat **stiprinant** tarpusavio pasitikėjimą;
3. analizės ir stebėsenos veiklą¹⁸, siekiant pagerinti žinias ir supratimą apie kliūtis, galinčias trukdyti sklandžiam Europos teisingumo erdvės veikimui, ir pagerinti Sąjungos teisės ir politikos sričių įgyvendinimą valstybėse narėse.
4. suinteresuotųjų šalių mokymo, siekiant pagerinti žinias apie Sąjungos **teisę ir** politiką, įskaitant, be kita ko, materialinę ir procesinę teisę, **pagrindines teises, Sąjungos** teismo bendradarbiavimo priemonių naudojimą, susijusią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, teisinę kalbą ir lyginamąją teisę;
5. informacinių ir ryšių technologijų (IRT), **taip pat e. teisingumo** priemonių kūrimo ir priežiūros, **atsižvelgiant į privatumą ir duomenų apsaugą**, siekiant pagerinti teisminių sistemų veiksmingumą ir jų bendradarbiavimą naudojant informacines ir ryšių technologijas, įskaitant sistemų ir taikomųjų programų tarpvalstybinę sąveiką, privatumą ir duomenų apsaugą;
6. pagrindinių Europos lygmens tinklų ir Europos teisminių tinklų, įskaitant Sąjungos teisės aktais nustatytus tinklus, pajėgumų plėtojimo siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos

¹⁸ Šiai veiklai priskiriama, pavyzdžiui, duomenų ir statistikos rinkimas; bendros metodikos ir, atitinkamais atvejais, rodiklių arba kriterijų rengimas; tyrimai, moksliniai tyrimai, analizė ir apklausos; vertinimai; poveikio vertinimas; vadovų, ataskaitų ir šviečiamosios medžiagos rengimas ir skelbimas.

teisės taikymą ir vykdymo užtikrinimą, skatinti ir toliau plėtoti Sąjungos teisę, politikos tikslus ir strategijas Programos srityse ■ ;

- 6a. *pilietinės visuomenės organizacijų ir pelno nesiekiančių suinteresuotųjų subjektų, aktyviai veikiančių Programos srityse, rėmimo, siekiant sustiprinti jų reagavimo ir propagavimo pajėgumus, o visiems piliečiams užtikrinti tinkamą prieigą prie jų paslaugų, konsultacijų ir paramos veiklos, ir taip padėti puoselėti demokratijos, teisinės valstybės principus ir pagrindines teises;*
7. žinių apie Programą didinimo, jos rezultatų sklaidos, perkeliamumo *ir skaidrumo* bei piliečių įtraukimo skatinimo, be kita ko, *rengiant suinteresuotųjų subjektų diskusijų forumus.*

II PRIEDAS

Rodikliai

Programa bus stebima remiantis rodikliais, kuriais siekiama nustatyti, koku mastu buvo pasiekta Programos bendrųjų ir konkrečių tikslų, ir sumažinti administracinę naštą ir sąnaudas. Šiuo tikslu, ***paisant su privatumu ir duomenų apsauga susijusių teisių***, bus renkami duomenys, susiję su šiais pagrindiniais rodikliais:

Teisėjų ir teisminių institucijų darbuotojų, dalyvavusių mokymo veikloje (įskaitant darbuotojų mainus, pažintinius vizitus, praktinius seminarus ir seminarus), finansuojamoje pagal Programą, įskaitant ETMT dotacijas veiklai, skaičius
<i>Pagal programą remiamų pilietinės visuomenės organizacijų skaičius</i>
Kiek kartų pasikeista informacija per Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą (ECRIS)
Atitikties atvejų e. teisingumo portale skaičius ir (arba) puslapių, kuriuose patenkinamas informacijos apie tarpvalstybines civilines <i>ir baudžiamąsias</i> bylas poreikis, skaičius
Kiek žmonių <i>pagal konkretų tikslą</i> : i) dalyvavo tarpusavio mokymosi veikloje ir keitėsi gerosios patirties pavyzdžiais, ii) dalyvavo informuotumo didinimo, informavimo ir sklaidos veikloje

Visi pavieniai duomenys, kai įmanoma, bus suskirstomi pagal lytį; tarpiniuose ir galutiniuose Programos vertinimuose bus aptariamas kiekvienas konkretus tikslas ir įtraukiama lyčių lygybės perspektyva bei įvertinamas poveikis lyčių lygybei.